

CM: Integreeritud videovalve - minimiseeri oma rahaline kadu!

23.04.2015, 09:54

Pisisulimine ehk ettevõtte tagant varastamine on Eestis kahjuks veel endiselt piisavalt sageli esinev probleem, millest avalikult rääkida ei soovita, kuid mis võib firmale väga kalliks maksma minna.

„Oleme kohanud juhte, kes ütlevad algul veendunult, et nende ettevõttes „selliseid“ probleeme pole, kuna neil on ausad töötajad. Hiljem, avastades probleemid, pöörduvad nad abi saamiseks ja turvalahenduste soetamiseks meie poole,“ rääkis Ektaco AS kassasüsteemide ärisuunajuht Martin Laur ning lisas, et keegi ei pea leppima olukorraga, kus tema selja tagant varastatakse, eriti kuna varga isu süües ainult kasvab. Kui sulimisele piiri ei panda, võivad kahjud ulatuda mõnest tuhandest eurost kuni 20%-ni ettevõtte jaekäibest.

Pisisulimiseks kasutatakse erinevaid võtteid. Näiteks saab kauplusest tuttava abil osta hulga tooteid, makstes vaid osade eest, samal ajal kui ülejäänud liiguvad kotti kassas registreerimata. Restoranis või kohvikus saab müüja boonuse või soodustuse registreerimata jättes selle summa hiljem oma taskusse panna. Vahele jäänud töötajad põhjendavad tegu erinevalt: ajutiste rahaliste probleemide, teenindussektori madalate palkade kui ka liigvähese jootrahaga.

Pisisulimisele võib viia ka juhi negatiivne eeskuju

Martin Lauri sõnul võivad pisisulimist soodustada ka juhid ise, andes oma eeskujuga töötajatele vastava signaali. „Tõenäoliselt võivad töötajate pisisulimist soodustada juhtide hoolimatus töödistsipliini suhtes, palkade maksmine ümbrikupalgana, töötajate alandamine või neile valetamine,“ loetles Ektaco ärisuunajuht. Tööandja peab lisaks arvestama, et vahele jäänud töötaja puhul on risk suurem, et minnakse näiteks ümbrikupalga maksmise kohta maksuametile kaebama. Vahel esitatakse kaebus ka alusetult, n-ö kättemaksuks. Töötajat võib vargusele ajada ka see, kui tööle minnes vormistatakse väga väike põhipalk, aga lubatakse, et oluliselt enam teenib ta jootrahana juurde. Mõne aja pärast selgub, et töötaja ootusi on petetud ning jootraha tuleb lubatust tunduvalt vähem.

Meie naabrid soomlased videoalahendusi väga ei kasuta, samal ajal kui lätlased panustavad oma ettevõtte vara kaitses just erinevatele videoühenduste jälgimissüsteemidele. „Soomel tööandjad kinnitavad, et usaldavad oma töötajaid ning videoalvet kasutatakse vaid suuremates restoranides või poodides,“ selgitas Ektaco AS kassasüsteemide ekspordijuht Rain Ruven. Samuti puudub info, et nad seda väga vajaksid, lisas ta. Teisalt on tegemist delikaatse probleemiga, mis ettevõtte maine huvides tavaliselt politseid või meediat kaasamata lahendatakse. Lätis seevastu on pisisulimine Ruveni sõnul sagedasem kui Eestis, ent samal ajal eelistavad ettevõtjad oma ettevõtet ka rohkem turvata ja kontrollida. „Lätis armastatakse maksta sularahas palju enam kui Eestis, kuid sularaha on teeninduses iseenesest juba suur riskifaktor,“ märkis kassasüsteemide ekspordijuht ning lisas, et Lätis oli hiljuti juhtum, kus kohvi müügi registreerimata jätmisel õnnestus töötajal teine kuupalk lisaks teenida.

Õpi ennast kaitsma

Ektaco pakub kassasüsteemi, mis salvestab iga sellega tehtud tegevuse. Kuigi tegevuste läbivaatus ja filtreerimine on mugav ja lihtne, on neid siiski palju ning kõikide tehingute analüüs ja läbivaatus ajamahukas. Seepärast töötas Ektaco koos oma klientidega välja spetsiaalse meetrikate süsteemi. Esmalt mõeldakse süsteem erinevaid ettevõttes toimuvaid igapäevaseid protseduure ning võrdleb nende iseloomu, sagedust ja ajalist kestvust, tänu millele suudab ta luua normid ning tunda ära tehingud, mis normist kõrvale kalduvad. Näiteks kui kassa rahasahtlit avatakse liiga tihti – ühe tehingu korral enam kui üks kord või mitu arvet suletakse ajaliselt liiga lähestikku või on kiirsöögikoha arve liiga kaua lahti, tõi Laur erinevaid näiteid. Lisaks pakutakse integreeritud videoalahendust, mis näitab meetrikate abil ettevõtjale kätte probleemsed kohad ning võimaldab sama hetke või olukorda ka

videopildis kontrollida. „IP-kaamera põhised süsteemid on muutunud massikaubaks, nende töökindlus on viimastel aastatel oluliselt paranenud ning videopildi kvaliteet muutunud märgatavalt teravamaks,“ selgitas Laur.

Ettevõtja jaoks on oluline ka see, et videolahenduse saab soetada mõistliku hinnaga. Kui varem võis videosüsteemi hind küündida tuhandetesse eurodesse, siis nüüd peab 1-2 kaameraga süsteemi eest välja käima umbes 500-600 eurot ning tekkinud probleeme saab igal ajahetkel kasvõi nutitelefoni abil üle vaadata. „Videol on ka preventiivne toime. Kui töötajad teavad, et neid jälgitakse, hülgab enamus petuskeemi idee juba eos,“ sõnas Laur ja lisas, et videosüsteemi valides tuleb kindlasti uurida, kas teenusepakkujal on olemas ka selle teenuse osutamist kinnitav kutsetunnistus.

Integreeritud videolahendus näitab ühelt poolt pilti ja teisel pool tegevusi, mida saab filtreerida kas konkreetse tegevuse, tegevuste grupi (mida saab ise luua) või eelseadistatud meetrikate abil. Söögikohtadele iseloomulik petuskeem on ka arvele kantud tellimuste tühistamine – näiteks tühistatakse joogid või jäetakse need üldse arvele kandmata, raha nende eest pannakse oma tasku.

Videovalve võib aidata ka oma töötajaid kaitsta, kui tekib vajadus oma süütust tõestada või teeninduses mõnikord ette tulevaid kliendikonflikte lahendada. Näiteks saab video abil lihtsalt tõestada, kas kliendile viidi tellitud joogid lauda, kas raha anti tagasi õigesti, ning kuhu kadus kaupluse kassasse unustatud kaup.

Eesti restoraniturul tegutsenud ettevõtja kinnitas, et võrreldes 15 aasta taguse ajaga, kui ta ettevõtluses alustas, on Eesti inimesed tunduvalt ausamaks muutunud ning Nõukogude ajale iseloomulikku suhtumist ja firmaomanike tagant varastamist on vähemaks jäänud. Üheks põhjuseks on siin kindlasti ka uue, taasiseseisvunud Eesti Vabariigis sündinud põlvkonna täisealiseks saamine.

KONTAKTID:

Telefon: 654 2150 (üld) 6397944, 6397920 (müük)

E-post: ektaco@ektaco.ee

Postiaadress: Teaduspargi 8, Tallinn